Raadsvergadering

Zaaknummer Z26157246
Onderwerp: Implementatie Kwaliteitscriteria
Portefeuillehouder: Wethouder Kes

Aan de raad.

Voorstel
De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht Edam-Volendam 2026 met bijlage (kwaliteitscriteria EVK 3.1) vast te stellen.

Kern van het voorstel, samenvatting
Op 1 januari 2024 heeft uw raad de verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Edam-Volendam vastgesteld. Om een goede kwaliteit van de uitvoering van onze taken op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht te waarborgen, moet uw raad bij verordening regels over de uitvoering en handhaving van de basistaken vaststellen. Met de wettelijke vastgelegde kwaliteitscriteria zijn er afspraken gemaakt over de minimale kwaliteit die moet worden gehaald. Deze kwaliteitscriteria bevatten criteria voor de kritieke massa, inhoud en proces. De kritieke massa betreft de minimale capaciteit, kennis en ervaring die in onze organisatie aanwezig moet zijn. Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de huidige Wet algemene bepalingen omgevingsrecht als grondslag voor de huidige verordening kwaliteitsverordening VTH. De Verordening Uitvoering en handhaving omgevingsrecht vervangt vanaf dat moment de huidige kwaliteitsverordening.

Toelichting en argumenten
De Verordening Uitvoering en handhaving gemeente Edam-Volendam heeft de artikelen 18.20 en 18.23 van de Omgevingswet als grondslag. Artikel 18.20 beschrijft een zorgplicht voor in principe alle taken van het bevoegd gezag op het gebied van vergunningverlening, handhaving en toezicht. Het artikel laat open 'hoe' wij dit invullen. In 2024 is er reeds voor gekozen middels het vaststellen van een verordening hier invulling aan te geven.

Artikel 18.23 gaat over de taken die onder het basistakenpakket van de omgevingsdienst vallen. Hiervoor geldt dat het kwaliteitsniveau via een verordening moet vastliggen. Omdat deze taken verplicht zijn ondergebracht bij omgevingsdiensten moeten ook zij afspraken maken over de formulering van de kwaliteitscriteria. Afdeling 18.3 van de Omgevingswet biedt de grondslag voor de kwaliteitsbevordering van de uitvoering en handhaving. De Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving wordt beleidsneutraal naar de Omgevingswet overgeheveld. Uitgangspunt is dat taken en bevoegdheden na deze omzetting vergelijkbaar zijn met de huidige taken en bevoegdheden.

Kanttekeningen
Het vaststellen van de verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht Edam-Volendam is een wettelijke verplichting. Door het vaststellen van de verordening geeft de raad uitvoering aan de Omgevingswet. Hier zijn geen risico's aan verbonden.

Financiële middelen en effecten begroting
Het vaststellen van de verordening heeft geen financiële consequenties. De basistaken milieu worden reeds uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJmond en zijn opgenomen in de bestaande begroting. De overige taken worden uitgevoerd binnen de bestaande begroting. Indien inhuur voor de uitvoering nodig blijkt te zijn is hierin reeds voorzien in de bestaande begroting. De uitvoering van de vergunning, toezicht en handhaving taken vindt plaats binnen de huidige formatie en door de Omgevingsdienst IJmond.

Uitvoering of vervolgproces
De gemeente is gemeten aan de kwaliteitscriteria (zelfevaluatie) en naar aanleiding hiervan is de verordening opgesteld (zie bijlage).

Participatie en communicatie
De bekendmaking van de verordening zal plaatsvinden via het Gemeenteblad.

Rapportage en evaluatie
Evaluatie van de verordening is in beginsel niet nodig. Wel dient periodiek kritisch gekeken te worden of de huidige organisatie nog voldoet aan de kwaliteitscriteria EVK 3.1. Dit zal geschieden in het omgevingsjaarverslag, welke jaarlijks aan uw raad wordt toegezonden.

Aanvullende toelichting op vraagstelling, context en maatschappelijke meerwaarde
Kwaliteitscriteria 3.1.
De wettelijke kwaliteitscriteria zijn geüpdatet in 2026 van versie 2.2 naar 3.1. Met de vastgelegde kwaliteitscriteria 3.1 zijn er afspraken gemaakt over de minimale kwaliteit van de uitvoering. Dit geldt zowel voor de taken die worden uitgevoerd door onze omgevingsdienst als voor vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken die gemeenten, provincies, waterschappen en rijksdiensten in eigen beheer uitvoeren. De kwaliteitscriteria 3.1 bevatten criteria voor kritieke massa, inhoud en proces. Kritieke massa criteria geven aan welke capaciteit, kennis en ervaring minimaal in onze organisatie aanwezig moet zijn om de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving goed uit te kunnen voeren.

Niet basistaken
Voor de niet-basistaken hebben de gemeenten een zorgplicht (Artikel 18.20 onder de Omgevingswet). Gemeenten en provincies dragen zorg voor een goede kwaliteit van de uitvoering en handhaving van alle andere taken dan de taken die behoren tot het basistakenpakket van de omgevingsdiensten. Op welke wijze invulling aan deze zorgplicht wordt gegeven, bepaalt de gemeente.

Reikwijdte van de verordening
De verordening regelt de kwaliteit van de zogenaamde thuistaken (taken die door de gemeente zelf worden uitgevoerd, bijvoorbeeld omgevingsvergunningen en toezicht op vergunningen), de basistaken (die verplicht door de omgevingsdienst worden uitgevoerd) en de plustaken (specialistische milieuadviezen, bijvoorbeeld geluidsmetingen, en bouwregelgeving, ruimtelijke ordening en bodemtaken, die Edam-Volendam thans nog in eigen beheer uitvoert).

De Omgevingsdienst geeft aan dat ze zichzelf hebben gemeten aan de kwaliteitscriteria en hebben aangegeven dat zij voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.1. Voor de basistaken kunnen wij ons in de kwaliteitsverordening dus conformeren aan de kwaliteitscriteria 3.0. Wel is het zaak om periodiek bij de Omgevingsdienst navraag te doen over het al dan niet voldoen aan de kwaliteitscriteria.

De overige 'thuis' taken voert de gemeente zelf uit. Uit de zelfevaluatie, uitgevoerd in december 2025, blijkt dat de gemeente Edam-Volendam op een punt in de kritieke massa (capaciteit) niet voldoet aan het landelijk niveau. Dit heeft te maken met frequentie (capaciteit).

Voor de frequentie geldt dat wij alleen op een onderdeel dat binnen onze gemeente niet veel voorkomt afwijken van de kwaliteitscriteria en daarom minder medewerkers hebben dan de criteria eisen.

Het betreft het navolgende deskundigheidsgebied:

- Bodem, bouwstoffen en water

Voor de overige deskundigheidsgebieden voldoet onze organisatie wel aan de wettelijke kwaliteitscriteria 3.1. Indien een gemeente wil afwijken van de landelijke kwaliteitscriteria voor de overige taken, dient dit te gebeuren door de regel ‘comply or explain’.
Het uitgangspunt is voldoen, tenzij gemotiveerd wordt afgeweken. Wij kunnen er voor kiezen om gebruik te maken van ‘explain’, aangezien wij van mening zijn dat ondanks het niet (volledig) voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.1, de kwaliteit niet te wensen over laat. Wij dienen dan aan te geven waarom de criteria niet zijn toegepast en hoe dan wel voor de gestelde kwaliteit wordt gezorgd.

Zoals hiervoor omschreven voldoen wij alleen niet aan de kwaliteitscriteria op onderdelen die in onze gemeente weinig tot niet voorkomen, doch minder is dan hetgeen de kwaliteitscriteria voorschrijven.

Wij kiezen er dan ook voor om te gaan voor maatwerk, door middel van het vaststellen van voorliggende verordening en het aantal medewerkers te conformeren aan het werkaanbod. Het afbreukrisico is ons inziens klein. Voor deze taken wordt dan niet geconformeerd aan de kwaliteitscriteria van 3.1 doch wordt een eigen kwaliteitsniveau bepaald in de bijlage bij de verordening (kwaliteitscriteria EVK 3.1).

De concept verordening van de gemeente Edam-Volendam nu als volgt ingestoken:

1. voor de basistaken die uitgevoerd worden door de Omgevingsdienst IJmond wordt geconformeerd aan de kwaliteitscriteria 3.1 en haar rechtsopvolgers;
2. voor de thuis- en plustaken wordt gekozen voor een eigen kwaliteitsniveau, welke is afgestemd op de kritieke massa van de gemeente zoals deze thans is ingevuld.

Voor een uitgebreide en artikelsgewijze toelichting op de verordening verwijzen wij naar de bij dit voorstel en het besluit gaande bijlage.

Bijlagen

1. Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht
2. Kwaliteitscriteria EVK 3.1

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,	de burgemeester,
N.A. Hellingman-Kuiper	R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Hellingman (Gemeentesecretaris), N. (Nanda)
n.hellingman@edam-volendam.nl
24-09-2026 16:37
dc8c53ad74df15d83689fb1ee1879e11ff5b0631b53e162bb615ced883896b9f

Beukers, R.J. (Rick)
r.beukers@edam-volendam.nl
25-09-2026 11:27
29aadd40952d3cd550a26c20642439e65fdc97fd169c18468bdd4e52813bf7ca

